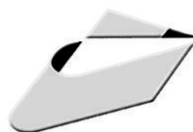

به نام خدا

مؤسسه فرهنگی هنری
دیبگران تهران

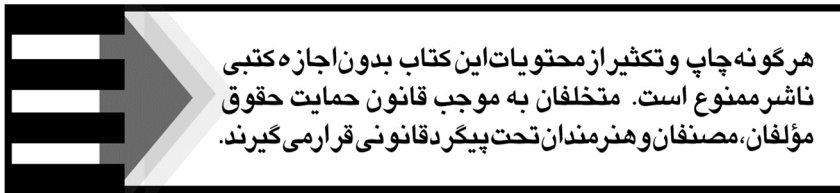
ماشین آلات ساختمانی و راه سازی

(ویرایش سوم)

(ویژه آزمونهای کارشناسی ناپیوسته مهندسی عمران)

مؤلف

مهندس حسین اکبرزادگان

هرگونه چاپ و تکثیر از محتویات این کتاب بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است. متخلفان به موجب قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

ماشین آلات ساختمانی و راه سازی (ویرایش سوم)
ویژه آزمونهای کارشناسی ناپیوسته مهندسی عمران

مؤلف: مهندس حسین اکبر زادگان

ناشر: مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران

حروفچینی و صفحه‌آرایی: دیباگران تهران

طرح روی جلد: مجتمع فنی تهران

چاپ: صدف

نوبت چاپ: هشتم

تاریخ نشر: ۱۴۰۰

تیراژ: ۵۰ جلد

قیمت: ۷۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۲۴-۲۲۹-۸

ISBN: 978-600-124-229-8

نشانی واحد فروش: تهران، میدان انقلاب،

خ کارگر جنوبی، روبروی پاساژ مهستان،

پلاک ۱۲۵۱ تلفن: ۰۴۶-۶۶۴۱۰۰۴۶-۲۲۰۸۵۱۱۱

فروشگاه های اینترنتی:

www.mftbook.ir

www.dibagarantehran.com

نشانی تلگرام: @mftbook

نشانی اینستاگرام: Dibagaran_publishing

سرشناسه: اکبرزادگان، حسین، ۱۳۴۵-

عنوان و نام پدید آور: ماشین آلات ساختمانی و راه سازی ویژه آزمونهای کارشناسی ناپیوسته مهندسی عمران مؤلف حسین اکبرزادگان

وضعیت ویراست: ویراست ۳

مشخصات نشر: تهران- دیباگران تهران- ۱۳۹۵

مشخصات ظاهری: ۱۸۰ ص. مصورجدول - نمودار

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۲۴-۲۲۹-۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: ساختمان سازی - ماشین آلات - راهنمای آموزشی (عالی)

موضوع: ساختمان سازی - ماشین آلات - آزمون ها و تمرین ها (عالی)

موضوع: راه سازی - ماشین آلات - راهنمای آموزشی (عالی)

موضوع: راه سازی - ماشین آلات - آزمون ها و تمرین ها (عالی)

موضوع: دانشگاه ها و مدارس عالی - ایران - آزمون ها

موضوع: آزمون دوره های تحصیلات تکمیلی - ایران

رده بندی کنگره: ۱۳۹۱ م ۷ الف / TE ۹۰۰

رده بندی دیویی: ۶۲۴۱۰۲۸

شماره کتابشناسی ملی: ۳۰۴۱۱۹۹

فهرست مطالب

مقدمه ناشر.....	۸
مقدمه مؤلف.....	۹

فصل اول: مدیریت کارگاه

۱ - ۱ آشنایی.....	۱۱
۱ - ۲ مدیریت و سرپرستی در امور ماشین‌آلات.....	۱۱
۱ - ۳ خاکها.....	۱۲
۱ - ۳ - ۱ تورم خاک (افزایش).....	۱۲
۱ - ۳ - ۲ انقباض خاک (نشست).....	۱۲
۱ - ۴ استهلاک.....	۱۳
۱ - ۴ - ۱ روشهای محاسبه استهلاک.....	۱۳
۱ - ۵ مخارج ساعتی ماشین.....	۱۴
۱ - ۶ طبقه‌بندی ماشین‌آلات راه‌سازی و ساختمانی.....	۱۴
۱ - ۷ سؤالات تکمیلی.....	۱۵

فصل دوم: تراکتورها، جرثقیلها و ماشین‌آلات حفاری (خاک‌برداری)

۱ - ۲ انواع تراکتور و تجهیزات وابسته به آن.....	۲۱
۱ - ۱ - ۱ مزایای تراکتورهای چرخ زنجیری.....	۲۱
۱ - ۱ - ۲ مزایای تراکتورهای چرخ لاستیکی.....	۲۲
۱ - ۱ - ۳ اثر ارتفاع در نیروی کشش ماشین‌آلات.....	۲۲
۱ - ۱ - ۴ قابلیت صعود.....	۲۲
۲ - ۲ ماشین‌آلات حفاری (خاک‌برداری).....	۲۳
۲ - ۳ جرثقیلها.....	۲۳
۲ - ۳ - ۱ انواع جرثقیلها.....	۲۳
۲ - ۳ - ۲ بار واژگونی.....	۲۴
۲ - ۳ - ۳ قوانین OSHA در مورد جرثقیلها.....	۲۴
۲ - ۳ - ۴ جرثقیل کامیونی.....	۲۵
۲ - ۳ - ۵ جرثقیلهای چرخ زنجیری.....	۲۵
۲ - ۳ - ۶ جرثقیل برجی یا تاور.....	۲۶

- ۲۶..... ۲-۳-۷ جرثقیل سقفی.....
- ۲۶..... ۲-۳-۸ جرثقیل زنجیری.....
- ۲۶..... ۲-۳-۹ انواع بوم (تیراصلی) جرثقیلها.....
- ۲۷..... ۲-۳-۱۰ انواع چرثقیل از لحاظ قابلیت گردش.....
- ۲۷..... ۲-۳-۱۱ ظرفیت بی خطر بلند کنندگی جرثقیلها.....
- ۲۷..... ۲-۴ کلامشل (جرثقیل خاک بردار یا بیل منقاری).....
- ۲۹..... ۲-۵ دراگلاین.....
- ۳۱..... ۲-۶ بیل مکانیکی.....
- ۳۳..... ۲-۷ کج بیل.....
- ۳۴..... ۲-۸ سؤالات تکمیلی.....

فصل سوم: لودر

- ۴۱..... ۳-۱ آشنایی.....
- ۴۲..... ۳-۲ روشهای بارگیری لودر.....
- ۴۳..... ۳-۳ بالابر یا فورک لیفت.....
- ۴۳..... ۳-۴ ماشینهای لاروب.....
- ۴۳..... ۳-۵ تخمین میزان کار لودر.....
- ۴۵..... ۳-۶ سؤالات تکمیلی.....

فصل چهارم: بلدوزر

- ۴۷..... ۴-۱ آشنایی.....
- ۴۷..... ۴-۲ انواع تیغه‌های بلدوزرها و کاربرد آنها.....
- ۴۹..... ۴-۳ عوامل محدودکننده سرعت ماشین آلات.....
- ۴۹..... ۴-۳-۱ مقاومت غلتشی.....
- ۴۹..... ۴-۳-۲ مقاومت شیب.....
- ۴۹..... ۴-۳-۳ قدرت موتور.....
- ۵۱..... ۴-۴ میزان کار بلدوزر یا میزان تولید بلدوزر.....
- ۵۱..... ۴-۵ نکاتی برای زیاد کردن تولید بلدوزر.....
- ۵۲..... ۴-۶ سؤالات تکمیلی.....

فصل پنجم: حمل و نقل مواد حفاری (کامیونها)

- ۵۳..... ۵-۱ آشنایی.....

- ۵۳..... ۲ - ۵ کامیون
- ۵۴..... ۱ - ۲ - ۵ روشهای مختلف تعیین تعداد باربرها (کامیونها)
- ۵۶..... ۲ - ۲ - ۵ انواع کامیونها
- ۵۷..... ۳ - ۵ سؤالات تکمیلی

فصل ششم: گریدر

- ۶۱..... ۱ - ۶ آشنایی
- ۶۱..... ۲ - ۶ تیغه‌های گریدر
- ۶۲..... ۳ - ۶ پخش کردن مواد خاکی با گریدر
- ۶۲..... ۴ - ۶ حمل مواد به کنار جاده
- ۶۳..... ۵ - ۶ شیب‌بندی دقیق
- ۶۳..... ۶ - ۶ کندن جوی
- ۶۴..... ۷ - ۶ حجم عملیات ساعتی گریدر
- ۶۵..... ۸ - ۶ سؤالات تکمیلی

فصل هفتم: اسکرپرها

- ۶۹..... ۱ - ۷ آشنایی
- ۷۰..... ۲ - ۷ نکاتی در مورد انواع اسکرپرها
- ۷۱..... ۳ - ۷ حجم عملیات خاکی اسکرپر
- ۷۲..... ۴ - ۷ محاسبه حداکثر سرعت اسکرپر
- ۷۴..... ۵ - ۷ سؤالات تکمیلی

فصل هشتم: غلتکها

- ۷۷..... ۱ - ۸ آشنایی
- ۷۷..... ۲ - ۸ انواع غلتکها
- ۷۷..... ۱ - ۲ - ۸ پاچه‌بزی یا زاید‌دار
- ۷۸..... ۲ - ۲ - ۸ غلتکهای با چرخ فولادی صاف
- ۷۹..... ۳ - ۲ - ۸ غلتکهای پنوماتیک یا چرخ لاستیکی
- ۷۹..... ۴ - ۲ - ۸ غلتکهای لرزنده
- ۸۱..... ۳ - ۸ سؤالات تکمیلی

فصل نهم: حفاری صخره‌ها

- ۸۵..... ۱ - ۹ آشنایی

- ۲ - ۹ رپرها ۸۵
- ۳ - ۹ روشهای حمل و بارگیری مواد کنده شده سنگها ۸۶
- ۴ - ۹ نکاتی در مورد شرایط مدیریت کارگاهی و افزایش تولید رپیر ۸۷
- ۵ - ۹ سؤالات تکمیلی ۸۸

فصل دهم: ماشین آلات آسفالت کاری

- ۱ - ۱۰ آشنایی ۹۱
- ۲ - ۱۰ کارخانجات آسفالت سازی ۹۱
- ۳ - ۱۰ ماشین آلات آسفالت کاری ۹۲
- ۴ - ۱۰ سؤالات تکمیلی ۹۴

فصل یازدهم: ماشین آلات کارهای بتنی

- ۱ - ۱۱ آشنایی ۹۷
- ۲ - ۱۱ ماشین آلات مربوط به تهیه مصالح سنگی بتن ۹۷
- ۱ - ۲ - ۱۱ انواع سنگ شکن و دستگاههای تهیه شن و ماسه ۹۷
- ۲ - ۲ - ۱۱ دستگاه شن و ماسه شوی و خشک کن ۹۷
- ۳ - ۱۱ ماشین آلات کار بتنی ۹۸
- ۱ - ۳ - ۱۱ ماشین آلات مخلوط کردن بتن ۹۸
- ۲ - ۳ - ۱۱ پمپ بتن ۹۹
- ۳ - ۳ - ۱۱ بتونیر ۱۰۰
- ۴ - ۳ - ۱۱ اتوبتونیر ۱۰۰
- ۵ - ۳ - ۱۱ دامپر ۱۰۰
- ۶ - ۳ - ۱۱ اسکپ فلوت ۱۰۱
- ۷ - ۳ - ۱۱ سمنت گان ۱۰۱
- ۴ - ۱۱ مطالبی در مورد بتن کاری ۱۰۱
- ۱ - ۴ - ۱۱ لرزاندن بتن ۱۰۱
- ۲ - ۴ - ۱۱ بتن ریزی در آب ۱۰۱
- ۳ - ۴ - ۱۱ شاتکریت ۱۰۱
- ۴ - ۴ - ۱۱ فینیشینگ ۱۰۲
- ۵ - ۴ - ۱۱ فرغون دستی و موتوری ۱۰۲
- ۶ - ۴ - ۱۱ دلوها و جامها ۱۰۲
- ۷ - ۴ - ۱۱ تسمه نقاله ۱۰۲

- ۸ - ۴ - ۱۱ ناودان شیبدار یا شوت ۱۰۳
- ۹ - ۴ - ۱۱ لوله آویز یا شوت عمودی ۱۰۳
- ۵ - ۱۱ سؤالات تکمیلی ۱۰۴

فصل دوازدهم: سایر ماشین‌آلات و دستگاههایی که در کارهای راه و ساختمان استفاده می‌شوند

- ۱ - ۱۲ گریدرتریمر ۱۱۱
- ۲ - ۱۲ اسلیپ فورمر ۱۱۱
- ۳ - ۱۲ رمر ۱۱۲
- ۴ - ۱۲ شمع کوب ۱۱۲
- ۵ - ۱۲ تیفور ۱۱۴
- ۶ - ۱۲ آسانسورها ۱۱۴
- ۷ - ۱۲ کمپکتور ۱۱۴
- ۸ - ۱۲ غلتک دابل ویبره ۱۱۵
- ۹ - ۱۲ دستگاه ساب بتن ۱۱۵
- ۱۰ - ۱۲ دستگاه برش بتن ۱۱۵
- ۱۱ - ۱۲ دستگاه بتن ریز ثابت ۱۱۵
- ۱۲ - ۱۲ دستگاه بتن ریز متحرک ۱۱۵
- ۱۳ - ۱۲ سؤالات تکمیلی ۱۱۶

فصل سیزدهم: مجموعه سؤالات تکمیلی

- ۱ - ۱۳ پرسشهای چهارگزینه‌ای تا سال ۸۲ ..... ۱۱۷
- ۲ - ۱۳ پاسخنامه ۱۵۴
- ۳ - ۱۳ پرسشهای چهارگزینه‌ای تا سال ۸۴ ..... ۱۶۱
- ۴ - ۱۳ پاسخنامه ۱۶۶
- ۵ - ۱۳ پرسشهای چهارگزینه‌ای تا سال ۸۸ ..... ۱۶۷
- ۶ - ۱۳ پاسخنامه ۱۷۴
- ۷ - ۱۳ پرسشهای چهارگزینه‌ای تا سال ۹۰ ..... ۱۷۵
- ۸ - ۱۳ پاسخنامه ۱۷۸

- منابع و مأخذ ۱۷۹

مقدمه ناشر

خط مشی کیفیت انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران در عرضه کتاب های است که تواند

خواسته های به روز جامعه فرهنگی و علمی کشور را تا حد امکان پوشش دهد

حمد و سپاس ایزد منان را که با الطاف بیکران خود این توفیق را به ما ارزانی داشت تا بتوانیم در راه ارتقای دانش عمومی و فرهنگ این مرز و بوم در زمینه چاپ و نشر کتب علمی دانشگاهی، علوم پایه و به ویژه علوم کامپیوتر و انفورماتیک گام هایی هر چند کوچک برداشته و در انجام رسالتی که بر عهده داریم، مؤثر واقع شویم. گستردگی علوم و توسعه روزافزون آن، شرایطی را به وجود آورده که هر روز شاهد تحولات اساسی چشمگیری در سطح جهان هستیم. این گسترش و توسعه نیاز به منابع مختلف از جمله کتاب را به عنوان قدیمی ترین و راحت ترین راه دستیابی به اطلاعات و اطلاع رسانی، بیش از پیش روشن می نماید. در این راستا، واحد انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران با همکاری جمعی از اساتید، مؤلفان، مترجمان، متخصصان، پژوهشگران، محققان و نیز پرسنل ورزیده و ماهر در زمینه امور نشر درصدد هستند تا با تلاش های مستمر خود برای رفع کمبودها و نیازهای موجود، منابعی پربار، معتبر و با کیفیت مناسب در اختیار علاقه مندان قرار دهند.

کتابی که در دست دارید با همت "جناب آقای مهندس حسین اکبرزادگان" و تلاش جمعی از همکاران انتشارات میسر گشته که شایسته است از یکایک این گرامیان تشکر و قدردانی کنیم.

ویراستاری: شیوا غمگسار

حروفچینی، ویرایش و صفحه آرایی کامپیوتری: مهسا کوراوی

طرح جلد: مینا دیده بان

ناظر چاپ: منصور عزیزی

در خاتمه ضمن سپاسگزاری از شما دانش پژوه گرامی درخواست می نماید با مراجعه به آدرس dibagaran.mft.info (ارتباط با مشتری) فرم نظرسنجی را برای کتابی که در دست دارید تکمیل و ارسال نموده، انتشارات دیباگران تهران را که جلب رضایت و وفاداری مشتریان را هدف خود می داند، یاری فرمایید.

امیدواریم همواره بهتر از گذشته خدمات و محصولات خود را تقدیم حضورتان نماییم.

مدیر انتشارات

مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران

publishing@mftmail.com

مقدمه مؤلف

سپاس خدای را که در تدوین و تألیف این اثر ما را یاری داد تا گامی هرچند کوچک در عرصه علم و دانش این مرز و بوم برداریم و گوشه‌ای از دین خویش را ادا کنیم. کتابی که پیش روی شماست مجموعه‌ای از خلاصه مطالب و پرسشهای چهارگزینه‌ای و پاسخنامه تشریحی از درس ماشین‌آلات ساختمانی و راه‌سازی است. طرح تستهای این کتاب بر اساس مباحث ماشین‌آلات ساختمانی و راه‌سازی است و تعدادی از آنها نیز از کنکورهای کاردانی به کارشناسی سالهای مختلف آموزش عالی و دانشگاه آزاد اسلامی گردآوری شده است. مانند هر اثر دیگر، این کتاب نیز خالی از ایراد نیست. سپاسگزار خواهیم بود که اساتید و دانش‌پژوهان عزیز، اشکالات آن را متذکر شوند تا در چاپهای بعدی نسبت به رفع آنها اقدام شود.

حسین اکبرزادگان

Hosseinakbarzadegan@yahoo.com